

BUITEN

26^E JAARGANG N^O. 30

ZATERDAG 23 JULI 1932

PORTRET VAN HELENE FOURMENT (DE TWEDE VROUW VAN DEN SCHILDER) DOOR
PETER PAUL RUBENS

Tentoongesteld door E. J. van Wisselingh & Co. te Amsterdam op de keuze-tentoonstelling van Hollandsche en Vlaamsche schilderkunst
der XVIIe eeuw, van 20 Juli tot 20 Augustus 1932

Redactie: Mr. P. J. A. BOOT	INHOUD
PORTRET VAN HELENE FOURMENT (ILL.)	BLZ. 349
DE HUT IN DE OVERSTROOMING, DOOR CHARLES G. D. ROBERTS (SLOT)	BLZ. 350, 360
CORSICA (GEÏLL.), DOOR R. DE BERGH-MARGGRAFF	BLZ. 352—354
APHORISMEN, DOOR M. W. B.	BLZ. 354
EEN HUWELIJKS-IDYLLE ONDER DE FRANSCHEREVOLUTIE (GEÏLL.), DOOR A. VAN TIENHOVEN	BLZ. 354—356
AECHMEA FULGENS (GEÏLL.), DOOR L. S.	BLZ. 356—357
LANGS EENZAME WEGEN (GEÏLL.), DOOR M. V.	BLZ. 357—360
DE JULI-TOOI ONZER SLOOTEN EN Plassen (ILL.)	BLZ. 360

Men gelieve alle stukken voor Redactie en Administratie bestemd te zenden naar Rokin 74-76, Amsterdam. Bijdragen dienen vergezeld te gaan van postzegels voor eventueele terugzending.

Overneming van den inhoud, ook bij gedeelten, verboden.

De hut in de overstrooming

DOOR CHARLES G. D. ROBERTS

DAT is geen Noord Vork Vallei meer, Lange. Dat is het circus van Barnum, of het wordt het! merkte Brannigan op, zacht sprekend uit vrees de hinden op te schrikken.

„Jawel, er komen er nog meer!” zei Jackson, met zijn pijp naar den rechter kant van de helling wijzend. Brannigan hief het hoofd op en rekte zijn hals uit om te zien wie „ze” waren.

„Ze” waren een groote mannetjes-eland, gevolgd door drie wijfjes en een paar jaarlingen, die, toen ze de beren gewaar werden, vlak achter de hiel van hun leider oprongen. De groote hertebok, ofschoon in dien tijd van het jaar ongehoord, verwaardigde zich niet eenige nota te nemen van de beren, die, zooals hij wel wist, weinig lust zouden gevoelen binnen het bereik van zijn verpletterende hoeven te komen. De kleine kudde had gezwommen. Met druipende flanken stapten zij uit de bosschen en de open ruimte in, terwijl de konijnenbende voor ze wegrolde als terugtrekkende golven. Toen zij Jackson op zijn boomstam zagen zitten, bleven zij staan en het mannetje keek hem somber aan. Hij was niet bang voor de beren, maar een mensch — dat was heel wat anders. Na diep over den toestand te hebben nagedacht, ging hij de zijnen voor naar een hoek van de open plek, weer terug naar den stroom en liep toen weer naar de helling aan den voet der vallei, zoowat vijf of zes mijlen verder.

„Je schijnt niet in zijn smaak te vallen, Lange”, fluisterde Brannigan.

„Evenmin als hij in den mijne” zei Jackson. „Maar hij had gerust hier mogen blijven, daar we toch open huis houden en iedereen welkom is. Wie lust heeft, moet maar komen! Maar neen, ik maak een uitzondering voor mijnheer en mevrouw Skunk¹⁾. Jij bent een goedgehartige, ouwe knul, Tom en je bent altijd bang iemands gevoelens te kwetsen, maar ik hoop toch, dat je de Skunks geen uitnodiging hebt gezonden”.

„Ik denk niet, dat ze zullen komen” zei Brannigan, niet ingaande op de kwestie van de uitnodiging. „Vermoedelijk zijn ze in hun holen opgesloten en verdronken, als ze tenminste niet tijdig in een boom zijn geklommen. Je weet, Lange, het zijn geen erge zwervers”.

„Ik zal geen rouw voor ze dragen” zei Jackson. „En daar is nog zoo'n stuk ongeluk, dat je niet had moeten inviteeren, Tom”, voegde hij er bij, toen de konijnen weer doodsbenauwd uiteen stoven en een groote lynx te voorschijn kwam uit een struikgewas waarin het water zoo juist was doorgedrongen. De lynx, te beangst om zelfs een blik op de konijnen te werpen, keek om zich heen met ronde, vale, woeste oogen. Toen hij Jackson gewaar werd, gingen zijn haren omhoog staan, klauterde hij in den naastbijzijnden boom en hurkte achter een tak neer.

Brannigan wierp ternauwernood een blik op den lynx, zoo concentreerde hij zijn aandacht op de hinden, wier vrouwelijkheid zijn hart had gewonnen. Juist achter de deur en binnen het bereik van zijn hand was een plank, waarop een

paar boekweit-pannekoeken stonden, die nog over waren van het ontbijt. Een paar daarvan wierp hij den hinden toe. Hoe voorzichtig hij het ook deed, sprongen de zenuwachtige dieren achteruit, snuivend van angst. Doch na enkele oogeblikken, alsof ze begrepen, dat er geen vijandige bedoeling lag in die beweging van Brannigan's arm, kwamen zij aarzelend naderbij en begonnen ten slotte te snuffelen aan de pannekoeken. In het eerst was dat gesnuffel onmiskenbaar hooghartig. Toen waagde er een van haar er eventjes aan te knabbelen. Een halve minuut later waren beide pannekoeken gretig verslonden. Met hun groote, zachte oogen duidelijk om meer van dat nieuwe voer vragend, kwamen zij een paar stappen dichterbij. Brannigan stak zijn arm uit om nog een koek te pakken, die hij tusschen ze wou verdeelen.

Lange Jackson stond van zijn boomstam op, klopte zijn pijp uit en stapte de hut in.

„Ik zal het jou maar overlaten om de dames bezig te houden, Tom” zei hij, „onderwijl ga ik het eten klaar maken”. — — —

De lucht betrok en oogenblikkelijk werd het vinnig koud. Lange Jackson droeg Brannigan naar binnen en sloot — doof voor diens verzoeken — de deur stevig dicht. Doch daar Brannigan beslist weigerde langer in zijn kooi te liggen, vormde hij een soort van divan van banken en kisten bij de tafel, zoodat hij voor het eerst „zittend” mocht mee eten. Na het middagmaal begon de zon weer te schijnen en stond Brannigan er op dat de deur weer werd open gezet, zoodat hij zijn medicijn van lentelucht kon innemen en kijken naar zijn menagerie.

„Wel allemachtig!” riep Jackson uit, toen de deur open viel. „Dat is geen menagerie, die we hier hebben, Tom. Dat is een Arke Noachs”.

De twee hinden, bevend van angst, stonden tegen den muur van de hut gedrukt, vlak naast de deur, starend naar een grooten, mageren beer, die op zijn dijen recht op zat op Jackson's boomstam. Meer dan de helft van de open plek stond onder water. Bij den boomstam, dien Jackson gebruikte om hout re hakken, zaten nog vijf beren, angstig naar het water loerend en jankend als jonge diertjes. Vlak bij ze en met zijn schrandere oogen het tooneel met verheven onverschilligheid overziende, zat een roode vos, wiens vacht in draden neerhing als na een lange en moeilijken zwemtocht. In twee gesloten massa's, aan beide zijden van de beren en den vos en zoo ver mogelijk van ze weg, stonden de konijnen opgepakt met oogen, die letterlijk uit het hoofd puilden. Nog verder weg, tot hun dijen in het water, stond nog een zestal herten, bevreesd om dichterbij de beren te komen. In de takken van een breedgetakten suiker-ahorn — de eenige boom, die bij de hut stond — hurkten een lynx en een wilde kat neer, zoover mogelijk van elkaar weg en keken elkaar wantrouwig aan.

Een van de beren, rusteloos door zijn angst, deed even passen in de richting van de hut. De twee hinden, bij zijn nadering angstig snuivend, liepen plotseling achterwaarts de deur in en drukten Jackson tegen de deurpost.

„O, let U maar niet op mij, dames!” zei Jackson met beleefd sarcasme. „Komt U maar dadelijk binnen en gaat U zitten!”

Waarop de verschrikte dieren, met volkomen veronachtzaming van de traditie der dieren uit de vrije natuur, die ze leert niets zoo zeer te vreezen dan iets wat op een cul-de-sac lijkt, zijn woorden letterlijk opnamen. Met hun fijne hoeven op den grond stampend als om de beren te toonen, dat ze niet bang voor ze waren en zonder de minste notitie te nemen van Jackson en Brannigan, liepen zij achteruit tot zij tegen den muur stuitten, keken nieuwsgierig om zich heen en begonnen te knabbelen aan het hooi, dat als matras in de kooien lag.

„Heb je ooit meer zoo'n brutaliteit gezien?” vroeg Jackson.

„Ze zijn verstandig”, zei Brannigan. „Ze weten wie hun partij zal opnemen als de beren te brutaal worden”.

„Maar we kunnen de heele menagerie hier niet binnen laten” zei Jackson vastbesloten. „En we kunnen ook de deur niet sluiten omdat we daardoor niet kunnen zien wat daarbuiten gebeurt. Het beste zal zijn, dat ik een soort van barricade opricht, zoodat ik den toegang kan verdedigen als die krijgshaftige konijntjes een bestorming wagen”.

Met een bank en een paar kisten bouwde hij een versperring van een halve manshoogte in de deur en daarna richtte hij voor Brannigan een ligplaats in op de tafel, zoodat de invalide gemakkelijk over de versperring heen kon kijken.

„Een gereserveerde plaats in de Arke Noachs voor jou, Tom”, zei hij.

„Zou 't niet goed zijn als je de kano hier bracht aan de vóorzij,

¹⁾ stinkdier.

waar wij er het oog op kunnen houden?" opperde Brannigan.

„Een goed idee!" gaf Jackson toe. „Als een van die slimme ouwe beren het in zijn kop zou krijgen ze in het water te duwen en er in weg te varen, zaten wij in de penarie!"

Hij sloeg zijn lange beenen over de versperring en liep kalm tusschen de dieren door.

De wilde kat en de lynx boven in de takken legden hun ooren achteruit en ontblootten, woest grommend, hun tanden en de konijnen drongen zoo dicht op elkaar, dat de twee partijen in heftige beroering raakten, doordat elk hunner probeerde achter of onder zijn buurman weg te schuilen. De beren trokken zich grommend terug tot den rand van het water en de groote baas op den boomstam sprong er vlug af en voegde zich met een „woef" van protest bij zijn makkers. De vos bleef rustig staan en deed alsof de heele zaak hem niet aanging, daar zijn aangeboren slimheid hem deed begrijpen, dat de man totaal geen notitie van hem nam. Ook de herten waren niet erg verstoord door Jackson's nadering en vergenoegden zich ermee met hun lange ooren te zwaaien en hem onderzoekend aan te kijken. Jackson nam de kano op en legde ze onderstboven vóór de deur. Toen stapte hij weer naar binnen.

In den namiddag kon men bemerken, dat het water niet meer steeg. Blijkbaar had het ergens een uitweg gevonden en er bestond dus geen gevaar meer, dat de hut zou worden weggespoeld. Vermoeid door de opwindende, viel Brannigan in slaap. En Jackson — met de grenzenlooze gave die den woudbewoner eigen is om niets te doen — bleef uur na uur naast de barricade zitten rooken. En uur op uur gebeurde er niets. Toen de avond viel, sloot hij de deur en maakte ze met de grootste zorgvuldigheid vast.

Den heelen nacht stortregende het en joeg een snerpende wind het water in vlagen tegen den achterkant van de hut; maar kort na het aanbreken van den dag kwam de zon te voorschijn en straalde met weldoende warmte. Toen Brannigan ontwaakte, voelde hij zich zoo veel beter, dat hij in staat was recht op te zitten en zelf naar de deur te komen, in plaats van erheen te worden gedragen. De twee hinden, die zich geheel thuis voelden in de hut, aten de koude pannekoeken en drukten zich tegen Jackson's elleboog aan, vragend om meer.

Toen zij de deur openden, bleek het, dat alle dieren naar de voorzijde van de hut waren gedreven om beschutting te vinden tegen het weer. Onder de omgekeerde kano zat het propvol konijnen. Maar de geestesgesteldheid onder de grootere dieren, behalve de herten, had een verandering ondergaan.

Nu het water had opgehouden te rijzen — het stond nog even hoog als gisteren in den namiddag — begonnen de roofdieren hun angst ervoor te vergeten en zich te herinneren, dat ze honger hadden. De wapenstilstand van de vrees liep ten einde. Zooals Jackson's vlugge blik dadelijk bespeurde, had de vos hem reeds verbroken. Vlak bij den rand van het water, zoo ver mogelijk van de hut en van de beren, zat hij met een schijnheilig gezicht op zijn dijen en likte zijn lippen af. Maar een hoop beenderen en bebloede vacht verklapten hem. In de duisternis was hij naar de konijnen geslopen, had geruischloos een bij den nek gepakt en het meeegenomen zonder dat een der anderen er iets van had bemerkte. Hij kon rustig afwachten tot het water gezakt zou zijn.

De lynx was uit zijn boom naar beneden gekomen en lag ineengedoken aan den voet, eerst de beren en daarna de konijnen bestudeerend. Hij wendde zijn ontombare, maanbleeke oogen naar Jackson die in de deuropening stond en ontblootte zijn tanden in een geluidlozen grijns. Jackson, nieuwsgierig te weten wat hij in den zin had, hield zich doodstil. Het volgende oogenblik rende de lynx ventre à terre vooruit en greep het dichtstbijzijnde konijn. Het slachtoffer schreeuwde verbazend hard en de opgehoopte massa zijner makkers leek te koken doordat de een den ander onder den voet liep. Luid grommend sprong de lynx met zijn prooi terug naar den boom, liep er mee langs den stam omhoog en hurkte neer in een vork van de takken om zijn maal te verslinden, daarbij waakzaam de wilde kat op den anderen tak in het oog houdend.

Als aangevuurd door dit voorbeeld, stormde een der beren op de ongelukkige konijntjes los. Met een handigen slag van zijn poot sloeg hij er twee neer, slingerde ze opzij uit de te nabijheid van Jackson en ging ze toen op zijn gemak liggen oppeuzelen.

Die tweede aanval scheen de ongelukkige konijnen de noodzakelijkheid te doen inzien van krachtige maatregelen. Enkele, die het dichtst bij de hut waren, renden naar de deur. Zij sprongen op de omgekeerde kano, staarden Jackson

eenige seconden angstig aan, sprongen toen langs hem heen over de versperring en verscholen zich in den versten hoek van de hut onder de kooi. Jackson had, zooals hij voornemens was geweest, aanvankelijk een poging gedaan ze tegen te houden, maar het was een halfslachtige poging en hij schudde het hoofd tegen Brannigan met een beschaamden grijns.

„Het is toch werkelijk geen veilig verblijf voor die kleine rakkers daarbuiten met de beren en de wilde kat" zei hij vergoelijkend. Jackson was ten allen tijde bereid een konijn te schieten als het voor de pot noodig was; maar zijn zacht, inconsequent hart was getroffen door het gezicht der hulpe-looze wezentjes, die door den lynx en den beer waren verscheurd. Voortdurende consequentie zou een naar iets zijn om mee om te gaan in deze paradoxale wereld.

Nauwelijks had hij die woorden geuit, of de andere beren kwamen aanwaggelen, groote, zwarte, dreigende gestalten, om cijns te heffen van de konijnen. Oogenblikkelijk renden de doodsbenaauwde diertjes in een onweerstaanbaren stroom over de kano en de versperring de hut in. Toen ze hun maaltijd zoo onverwacht zagen verdwijnen, renden de beren er op los.

Jackson, bevreesd dat ze de hut zouden binnen dringen, haastte zich zijn geweer te grijpen en was in een oogwenk terug bij de deur, onverschillig met zijn voeten de harige, springende gestalten op zij duwend, maar zonder verder een poging te doen ze tegen te houden.

De beren, die de opgepakte en dringende achterhoede van de vluchtelingen hadden bereikt voor ze zich kon verspreiden en een schuilplaats zoeken, grepen ieder één slachtoffer en trokken zich weer vlug met hun buit terug, nog steeds bevreesd voor de stille, grijze gestalte van Jackson in de deuropening. En twee minuten later waren al de konijnen in de hut en bedekten den vloer, steeds vechtend om niet te dicht bij de heete kachel te worden geduwd. De twee hinden, verstoord om die vrijpostigheid, snoven toornig en traptten naar ze met hun scherpe, vlugge hoeven, waardoor ze verscheidene doodden vóór de anderen geleerd hadden ze uit den weg te blijven. Een ondernemend dier sprong in de onderste kooi en werd dadelijk gevolgd door kameraden, tot de kooi boordevol was.

„Hoe vind je het vooruitzicht om met zulke „slaapijes" je bed te delen, Tom?" vroeg Jackson spottend.

„Je zult zelf met ze moeten slapen, Lange", antwoordde Brannigan van zijn plaats op de tafel. „Ik heb ze niet binnengelaten. Het zijn jou gasten. En daar ik een invalide ben, zal ik de bovenste kooi nemen".

Lange Jackson krabde zich achter de ooren.

„Waar ik over prakkizeer" zei hij ernstig „is die kwestie met de beren. Als die het in hun kop krijgen binnen te willen komen en zich als commensaals te installeren, zal ik een heele toer hebben ze er uit te houden. Ik heb nog maar vier patronen en er zijn zes beren. Ze hebben hun konijntjes op en wat is één konijntje voor een beer, die echt honger heeft? En daar komt de grootste en hongrigste al aan. Ruk op!" gilte hij woest. „Ruk op, jij —" En hij liet een stroom van woudloopers-verwenschingen volgen, die dit bescheiden vel papier zou weigeren te vermelden.

Blijkbaar verbluft door die ontvangst, deinsde de beer haastig achteruit en keek het landschap rond, alsof hij er in de verste verte niet aan dacht om binnen te dringen.

Brannigan lachte, zooals hij in weken niet gelachen had.

„Die woordenschat van jou, Lange, is meer waard dan een geweer", zei hij.

„Ik denk dat ze me dezen keer ten minste één patroon heeft bespaard", gaf Jackson bescheiden toe. „Maar ik geloof, dat zij ze niet zal tegenhouden als ze een ziertje meer honger hebben. Het best zal zijn, dat ik er één doodschiet, dan verliezen de andere misschien den moed".

Hij hief zijn geweer op, maar Brannigan weerhield hem snel.

„Sluit de deur maar, ouwe lummel!" riep hij uit. „Je weet even goed als ik, dat als je een beer echt kwaad maakt en hij denkt, dat er geen uitweg meer is, dat dan de hel losbarst. Sluit alleen maar de deur, dan is 't al in orde".

„Wel ja! Waarom heb ik daar niet eerder aan gedacht?" gaf Jackson toe, schopte de kisten weg en sloeg de deur toe, vlak voor den kop van den voorsten beer, die zijn voorpooten al op de omgekeerde kano had gezet en verlangend naar de konijnen stond te kijken. (Vervolg en slot op bladz. 360)

VERBETERING. Door een vergissing ter drukkerij zijn onder de voorplaat van het vorige nummer twee fouten blijven staan. De toren van het Keulsche Raadhuis is gebouwd in 1414 en de naam van den bouwmeester der voorhal is Willem Vernuyken.

EEN KIJKJE DOOR DE OLIJFBOOMEN VAN DEN MONTE SALARIO OP AJACCIO

CORSICA

DOOR R. DE BERGH-MARGGRAFF

CORSICA — „het eiland van schoonheid"! Hoeveel waarheid is er in dien naam! Als de „Ile de Beauté" geluidloos de kleine haven van Calvi inglijdt, gloeit de zon purperrood op de met sneeuw bedekte bergtoppen in het verre verschiert en de zacht-glooiende, groene heuvelen aan de kust zijn overdekt met een rose licht, dat zachtkens, naar gelang de zon ter kimme daalt, verwaast in een doorschijnend grijs-blauw. In zes uren had de dappere boot ons over de licht bewogen zee van Nice naar het eiland gebracht. Het was een Zondag en de geheele bevolking was uitgestroomd om de aankomst van de boot gade te slaan, gedeeltelijk uit nieuwsgierigheid, gedeeltelijk om vrienden en bekenden te verwelkomen. ☼ Schilderachtig lag het plaatsje er, gebouwd op een rots, die gekroond werd door het oude Genuesche fort, dat reeds gebouwd was in het jaar 1278 — toen Calvi nog een kleine republiek was. ☼ Calvi heeft met vele andere plaatsengemeen, dat het heet de geboorteplaats te zijn van Christophorus Columbus (1441) en daarom al reeds is het de belangstelling waard. Als dichtst bij het moederland gelegen havenplaats verheugt het zich in welvaart en bedrijvigheid. De autobus van het hotel Napoleon Bonaparte wachtte het zestal gasten op en snel ging het door een lachend land van weilanden en eucalyptuslanen langs de kusten van de golf van Calvi naar het kleine havenplaatsje Ile Rousse, ruim 15 k.m. ten N.Oosten van Calvi. ☼ Ile Rousse dankt zijn naam aan het kleine eilandje, dat dicht bij, tegenover het plaatsje ligt; nu wij nader kwamen in het rosse licht van de ondergaande zon, die het hel-rood verfde alsof het door menschenhanden zoo gekleurd was, behoefden wij niet te vragen: vanwaar die naam? ☼ Weldadig deed het nieuwe en aangenaam verwarmde hotel aan, na onzen eenigszinskillen en windrigen zesurigen overtocht, — een kostelijk maal, door Fransche meesterhand bereid, sterkte ons voor den volgenden dag. ☼ Vroolijk scheen de zon, toen onze auto het kleine stadje uitstootte langs de grillige kusten van het schoone eiland, inham uit, inham in, over hooge rotsen, die angstig steil in zee

afdaalden, langs kleine schiereilanden, die vaak ongeloofelijke vormen aangenomen hadden; soms was het of er een dik behaarde poedel op zijn buik in zee lag, met de pooten wijd uitgespreid, omspoeld door wit-schuimende golven, die, nu de „mistral" uitgeblazen had, nog licht naspookten; of het was een groote roode kreeft of een grijsgrauwe schildpad, want hoe grillig, hoe varieerend ook de granieten schiereilandjes waren, nog veranderlijker, nog veelvuldiger waren de kleuren, die, naargelang wij hooger klommen of lager daalden, naargelang de zon helder scheen of schuilging achter de wolken, deze rotsgroepen in duizenden tinten hulden. ☼ En wat de zon en de kleur van het graniet dan niet bereikten, dat werd bereikt door den schat van bloemen, die in dit vroege voorjaar aan de milde Zuid-Westkust van het eiland openspringen om luister bij te zetten aan dit kleurenfeest; irissen en kleine rose cyclamen, groote witte kelkbloemen en zelfs lathyrus groeiden er; heele hellingen waren bedekt met wilde roosjes en de brem wies welig op en tusschen de rotsgroepen. Op en neer slingerde de weg zich tusschen groteske granietblokken, die wonderlijke figuren van kasteelen en forten hadden gevormd, van allerlei beesten, beertjes, hondenkoppen, die als het ware met de snoeten elkander aanraakten. ☼ De contrasten van het harde, geweldige graniet met het zachte groen van de pijnboomen, die daartusschen groeien, de kleurrijke schiereilandjes in het smaragd van de Middellandsche Zee, het is iets onbeschrijfelijk moois. ☼ Eenzaam en verlaten was het land waar wij doorheen reden, urenlang ontmoetten wij niemand, huisjes waren er niet te ontwaren. Als wij een man met een hond en gewapend met een geweer in de verte zien naderen, denken wij onwillekeurig direct aan de gevreesde bandieten van Corsica. Onze chauffeur vertelde ons echter, dat zij voor den toerist ongevaarlijk waren, zelfs galant en ridderlijk; mocht er al eens iets op het eiland gebeurd zijn, dan was de dader altijd een „outsider"; bij de Corsicaansche bandieten speelden de drama's zich onderling af; het zijn de ingewikkelde wetten van de „vendetta", die over hun lot beschikten.

Foto R. de B.-M.

CORSICA. DE BAAI VAN SAGONE VAN
CARGESE UIT GEZIEN

ben, dat de bevolking van Corsica eigenlijk lang niet zoo kwaad is als hun reputatie op het vasteland luidt, ziet hij er toch wel erg behaard en rooverachtig uit; misschien wordt dit zoo vaak voorkomend bandietentype verklaard, door de geschiedenis van het eiland, door het klimaat, door de indolentie van het volk, dat zoo weinig doet om dit merkwaardig vruchtbaar land tot bloei te brengen, door het onvoldoende te bebouwen en de uitgestrekte „maquis” (laag kreupelhout) te laten voor wat het is — een veilige schuilplaats voor misdaden. De bevolking is arm, dus ontbreken haar de middelen en de werktuigen om het land doelmatig te bebouwen; zij stelt zich tevreden met de jacht op wild, dat overal overvloedig huist op het land en de vischvangst aan de kusten of in de talrijke rivieren en kleine meren, die het binnenland bezit; dit alles werkt z'n liefde tot avontuur in de hand. ☼ Vier uur lang reden wij door deze fantastische oernatuur; ieder oogenblik veranderde het landschap; dan scheerden wij vlak langs de steile wanden van de Golf van Galeria, nu naar beneden langs de liefelijke golf van Porto met de kleine haven, waarin het verlaten Genueesche fort op de rossig roode granietrots ligt; getroffen blijven wij even stilstaan door de prachtige tinten, die de stralen van een warme voorjaarszon op de kleine rots tooveren; langs de oevers van de Portorivier, die in het blauwe water van de baai uitmondt, loopt een weg het binnenland in — naar Evisa, dat omringd is van majestueuse bergengroepen en uitgestrekte ceder- en beukenbosschen. Dan door de titanisch gevormde granietmassa's, die de calanches van Piana vormen. ☼ De onwerkelijke, tooneelachtige zetting, waarin zij staan, doet ons afvragen, waarom toch steeds die behoefte ontstaat om iets onbegrijpelijk grilligs en primitiefs te vergelijken met iets onnatuurlijks, alsof het door menschenhanden gemaakt is! ☼ Plotseling staan wij voor het hotel, dat aan den rand van een diepen afgrond gelegen is, met prachtig uitzicht op de golf van Porto en op de onvergetelijke, rossige granietmassa's, die weerkaatst worden in het smaragd van de zee. Nu komt de materiele zijde van ons gemoed, de meer ideële stemming, waarin wij vier uur lang — te kort echter — verkeerd hadden, verdringen, en toen wij onzen innerlijken mensch op onpoetische wijze gesterkt hadden en naar den anderen kant van den pas afdaalden, was het of de natuur ons opzettelijk wilde doen vergeten, wat wij voor geweldigs en grootsch aan genen kant gezien hadden, door ons te voeren uit de tita-

Een der weinige laatste was een jaar vóór onzekomst door de beschikking van die „wet” vermoord; de chauffeur zou ons de plek wijzen waar de moord had plaats gehad — zijn vijanden hadden over zijn lot beschikt. Maar wanneer wij dan, terwijl onze chauffeur een band repareert in die verlaten oernatuur eenige kilometers vooruitloopen en gegroet worden door een man op een fiets, dien wij tegenkomen, kijken wij hem toch weleens zins ontsteld aan; want hoewel wij nu al herhaaldelijk gehoord heb-

nische woestheid van graniet-monsters, naar de zachtgetinte, bloemrijke voorjaarsvelden, omlijst door grijsgrauwe olijfbomen. Hier reden wij het kleine stadje Cargese voorbij, waar zich in het jaar 1676 een nederzetting van Grieken vestigde om aan de tyrannie der Turken te ontkomen. Nu nog is de bevolking voor het grootste gedeelte Grieksch, wat misschien ook de aanwezigheid verklaren kan van de talrijke olijfbomen in deze streek; de Grieken hadden er toch iets van hun vaderland overgebracht, want waar ziet men meer olijfbomen dan in Griekenland! ☼ De weg slingerde zich als een breed geel-grijs lint naar beneden, eerst langs de golf van Sagone, waar diep verscholen in de baai het kleine visschersdorpje Sagone ligt en verder door naar Ajaccio. ☼ De hoofdstad van Corsica strekt zich uit aan de schoone, breede golf van dienzelfden naam aan den voet van glooiende heuvelen, die op hun beurt weer beheerscht worden, door het majestueuse achterland, waarvan de Monte d'Oro, die zich tot 2.391 M. verheft, het culminatiepunt vormt. Zooals het daar ligt aan de liefelijke baai, geeft het een indruk van rust; haar witte huizen, sterk afstekende tegen de roodachtige kleur van de kusten, de bijna altijd blauwe hemel en de welige, groene vlakke, die het in de ruimte omringt, maken het tot een van de mooiste steden van Corsica. En dan, was het niet hier, dat Napoleon het levenslicht aanschouwde? Alleen reeds het feit, dat men er bij elke schrede die men er doet, aan herinnerd wordt, geeft die eigenaardige atmosfeer, die niet te beschrijven is; dit alles geeft een bijzonder karakter aan Ajaccio. De annalen van het stadje gaan terug tot de grijze oudheid, onzeker is het, wie de stichter er van was; in het jaar 1300 werd er reeds van gewaagd, toen het onder Genueesch bewind was; in het jaar 1553 kwam het onder Fransche heer, werd het door Sampiero Corso aan de Genueezen ontworsteld en overgeleverd aan de Franschen, aangevoerd door Maréchal de Thermes, die de citadel en het fort liet bouwen. ☼ In het jaar 1746 werd te Ajaccio geboren Charles Marie Bonaparte — uit een patricische familie, die reeds uit de 16e eeuw stamde en het was uit de verbintenis met zijn nicht Maria Loetitia Ramolino, dat Napoleon geboren werd, de man, die eens de wereld zou veroveren. Het breede patricische huis, dat nu zelfs nog deftig aandoet en dat voor dien tijd zeer zeker een van de mooiste en voornaamste huizen in het stadje geweest moet zijn, ligt in een kleine, smalle straat, toentertijd misschien de hoofdstraat, maar — tempora mutantur — het tegenwoordige verkeer van Ajaccio zou er niet meer doorgevoerd kunnen worden. De groote bekoring van het huis is, dat de inrichting geheel zoo gebleven is als in Napoleon's tijd en als men er binnentreedt is het of men twee honderd jaren teruggevoerd wordt. De groote vertrekken met de lage vensters en de steenen vloeren, de 17e eeuwse meubelen, waarvan slechts het trijp versleten is; de groote receptiezaal met de stijve stoelen langs den wand, de vergulde appliques en de ronde kaarsenkronen, het kamertje waarin Napoleon als jong soldaat

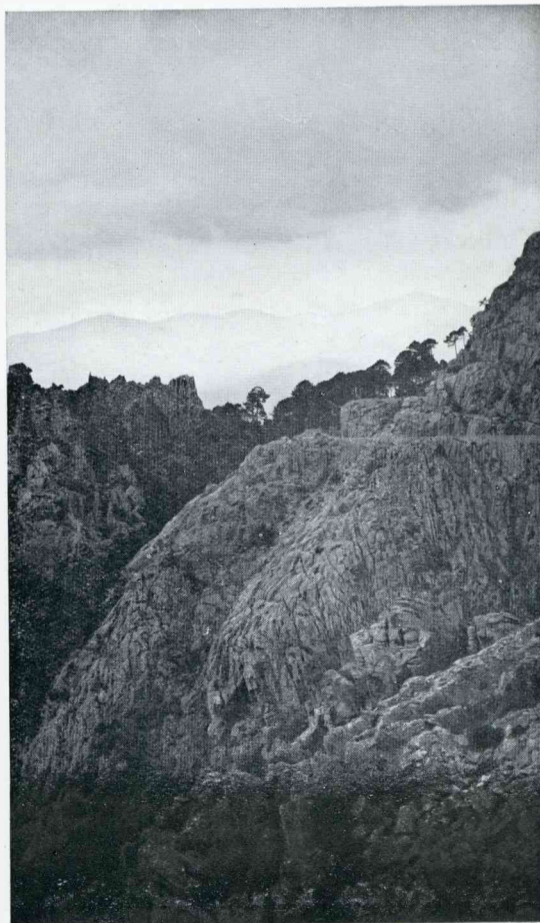
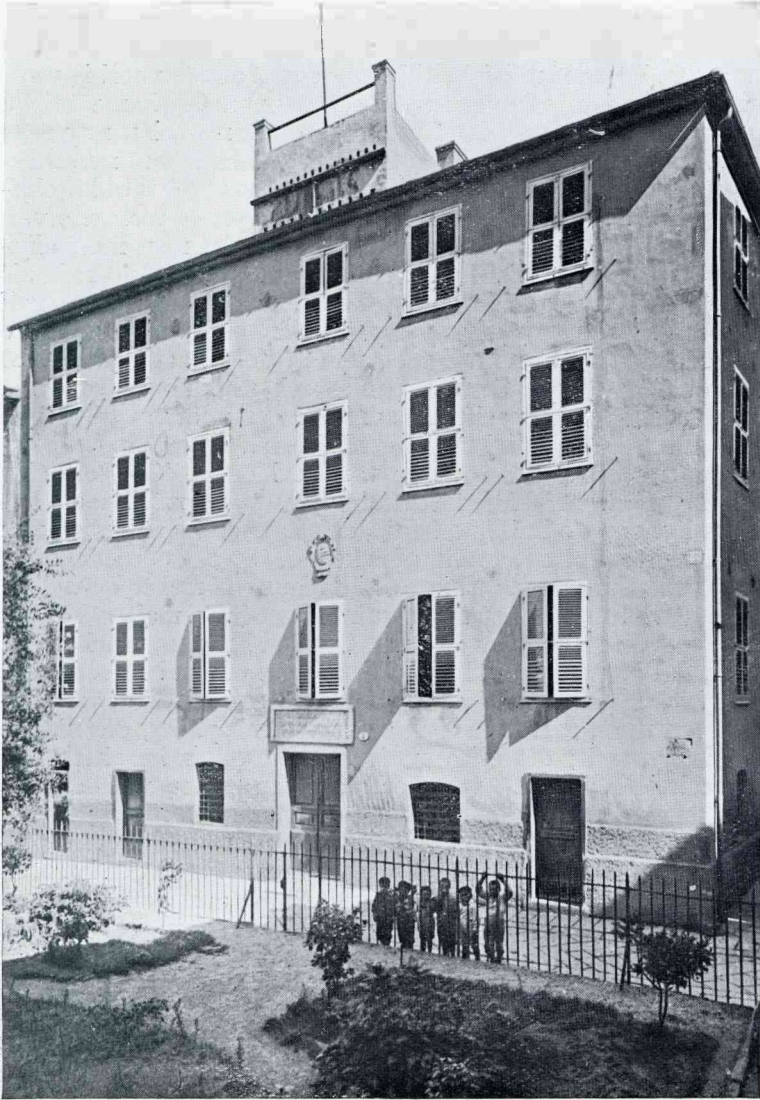

Foto R. de B.-M.

IN DE CALANCHES VAN PIANA

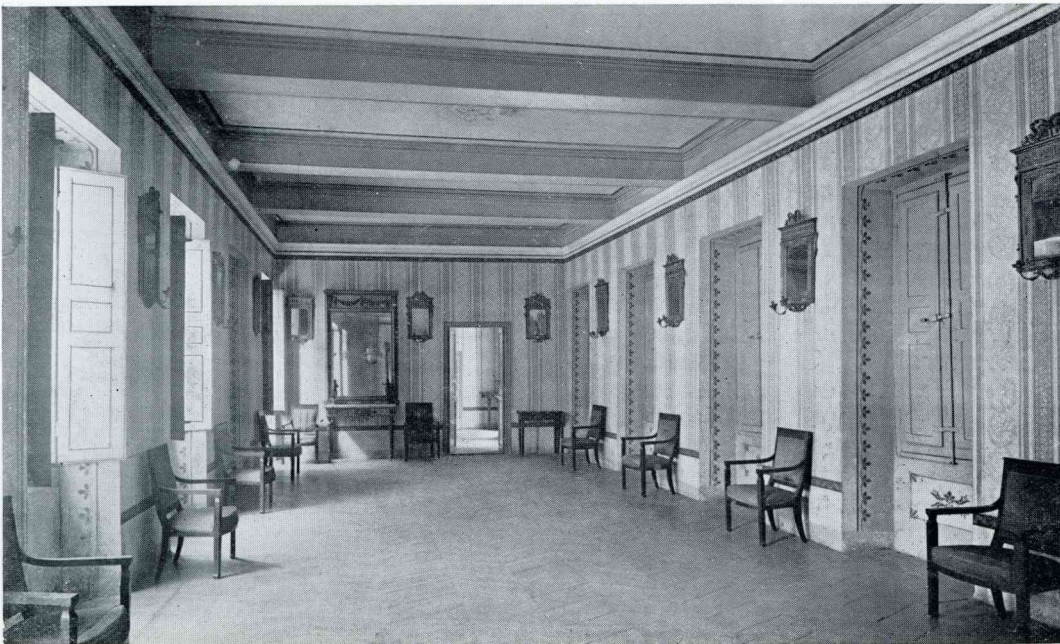

CORSICA. NAPOLEON'S GEBORTEHUIS TE AJACCIO

vertoefde, wanneer hij met verlof was, waarin nog het geheime luik, waardoor hij zijn politieken tegenstanders ontsnapte; de draagstoel waarin Maria Loetitia in der haast uit de kerk naar huis werd gedragen, toen zij onwel werd en, op de lage rustbank neergelegd, eenige minuten later Napoleon het leven schonk, zij zijn er allen nog, alsof de bewoners eerst kort geleden het huis verlaten hadden. (Slot volgt)

Aphorismen. In ons verlangen naar liefde grijpen we te haastig en blindelings naar iets dat op liefde lijkt. Onze verbeelding wil het nog als liefde doen zien, maar het blijkt een desillusie, waaraan we soms ten onder gaan.

Alleen als geluk het innerlijk geraakt heeft, is het niet denkbeeldig of onwezenlijk meer. M. W. B.

GROOTE ZAAL IN NAPOLEON'S GEBORTEHUIS TE AJACCIO

Een huwelijks-idylle onder de Fransche revolutie

DOOR A. VAN TIENHOVEN

DE Fransche revolutie heeft het mensdom in Frankrijk zoo door elkaar geschud, dat, als in een bus met erwten, er velen naar boven kwamen, die anders gedoemd geweest zouden zijn op den bodem te blijven. Aanleg, talent, ondernemingsgeest en toeval droegen het hunne bij in deze periode van tallooze nieuwe mogelijkheden. Een van de velen, van wien men zeker nimmer zou gehoord hebben, als die heftige tijd niet over Frankrijk gekomen ware, is Camille Desmoulins. Zijn vader was een bescheiden ambtenaar in het provinciestadje Guise, maar een man van waardigheid en aanzien, een provinciaal aristocraat, die rustig leefde, het niet arm had, maar zeker niet rijk. Hij bezat vijf kinderen, drie jongens en twee meisjes, en een zoo groot gezin brengt zijn lasten mee. De oudste, Lucien Simplex Camille Benoist, werd geboren in 1760. Toen hij op den leeftijd was gekomen om te studeeren, wist zijn vader een beurs voor hem te veroveren aan het college Louis le Grand. In zijn studententijd bleek het Camille niet aan opstandig temperament te ontbreken. De Jezuiten waren in Frankrijk wat teruggedrongen en aan de universiteit begon de vereering der klassieke vrijheidshelden in de mode te komen. Daaraan deed de jeugdige Camille zoo wild mee, dat hij in het rustige Guise niet meer te houden was. Hij bespote in zijn disputen de kleinburgerlijkheid van zijn stadje, choepeerde deftige en bezadigde inwoners met zijn wilde, heftige taal, en eens ging hij aan een dineetje, waar tal van notabelen aanzaten, zoo ver, dat hij het vaatwerk en kristal stuk gooide en omstand en verdelging der huidige toestanden riep. Een ander maal ging hij in zijns vaders huis zoo geweldig te keer, dat de Prince de Condé, die een dag over was om regeeringszaken te bepraten, hem bij zijn oor pakte en de kamer uitzette. Daarom was het maar beter, dat Camille voortaan niet te veel thuis kwam. Guise was hem ook te klein trouwens. Zijn ouders vonden, dat hij zijn jongere broertjes en zusjes ook maar in de war maakte en verder . . . hij was Parijs, de stad van het volle leven, gaan liefhebben en had voor een gat als Guise een sublieme minachting. Parijs was de stad zijner verwachtingen. Hij zou pleitend en vechtend Parijs veroveren en daar carrière maken. Maar och hemel, wat werd de ambitieuze jongen daarin teleurgesteld. In 1784 werd hij bij de balie ingeschreven, maar hij kreeg weinig te pleiten en moest den kost verdienen met het copieeren van juridisch werk voor andere advocaten. Hij was niet direct een groot redenaar en begon altijd met „hon-hon” te stotteren voor hij een zin begon. Hij was dus werkelijk gedoemd in den achterban van onbekende advocaten te blijven, kon niet heelemaal voor zijn eigen kost zorgen, kreeg echter van zijn vader ook maar zelden hulp gestuurd en soms was het zoo erg met hem gesteld, dat hij smadelijk naar Guise terugtrok, waar hij goed voeder en een warmen stal kon vinden. Doch lang hield

hij het daar weer niet uit, want zijn jeugdige overmoed had natuurlijk in die omstandigheden menige vernedering te doorstaan, en hij trok dan maar weer naar Parijs om te zien of hij hier den strijd om het bestaan kon voeren door het copieeren van procureurs-requesten. Om hem uit deze misère te redden was de revolutie noodig. Toen die uitbrak begreep hij zelf nog niet dadelijk hoe hij er partij van moest trekken, maar het innerlijk vuur, dat smeulende was gebleven na de heftige oplaaiingen in Guise, ging weer gloeien. Dat zijn groote oogenblik gekomen was, daarvan was hij echter zeker. Eerst gaat hij naar Guise, om te trachten zich daar te laten kiezen als afgevaardigde, zoekt de hulp van zijn vader, maar stoot het hoofd. Zijn vader is een rustig man, die zich niet laat opwinden en koud blijft voor politiek. Teleurgesteld trekt hij terug naar Parijs en schrijft

FRÉRON

van daar uit nog eens naar huis over zijn teleurstelling, dat het toch erg dom geweest is van zijn vader om hem die kans niet te geven, want dat een van zijn kameraden, een zekere Robespierre, die wel wat steun kreeg, afgevaardigd van Arras werd, en werkelijk succes had. In tusschen blijft hij ijverig zijn best doen, gaat naar Bailly, naar Mirabeau, om te vragen of hij mag medewerken aan diens blad. Bij Mirabeau wordt hij ten eten gevraagd, en dat doet hem heel goed, want hij is weer in de magere periode en hij prijst de keuken van dezen edelman bovenmate. Bovendien raakt hij met Mirabeau op zeer goeden voet. Bekend en beroemd echter maken hem zijn prachtige spontaneïteit. Hij is de man van de beau geste. Zoo maakte hij grooten indruk in de scène in het Paleis Royal, waar hij in dichtelijke inspiratie de blaren van de boomen plukte en uitdeelde als vrijheidcocardes. Hij is niet van het soort dat filosofeert, dat stelsels maakt, maar hij is, wat men tegenwoordig zou noemen een groot propagandist: hij heeft den geest van theatereffecten, hij kan zijn hoorders meekrijgen. Hij springt op een tafel om onverwachts het woord te voeren wanneer een inzinking der energie dreigt, kondigt den wankelmoedigen de terugkeer van Necker aan, trekt een pistool, waarmede hij denkbeeldige verraders en spionnen onder de aanwezigen bedreigt, verhaalt van de brandklok van den Sint Barthelomeus, en al dergelijke zaken, die gemakkelijk indruk maken op het volk. Eenmaal in actie, nu het smeulend vuur tot op vlammen is gekomen, voelt Camille, dat hij de beroemdheid tegemoet gaat. Hij verspreidt „la France libre” en kort daarop „Discours de la lanterne aux Parisiens”. Hierin toont hij zich als een pamphletist van bijzondere kwaliteit. Hij onziet niets of niemand, scheldt maar raak, doet niet de minste moeite om eigen waardigheid op te houden, maar schrijft alles met dien pakkenden geest en opgewonden toon, waarvan elk woord inslaat. Zoo wordt hij beroemd. Tot een machtig demagoog ontwikkelt hij zich. Doch . . . met dat al gaat het hem niet naar den vleeze. Hij heeft het armoedig. En in die omstandigheden schrijft hij

CAMILLE DESMOULINS

naar huis om hulp. Het is een zeer aangrijpende brief, dien hij schrijft. Hij vertelt zijn vader, dat alle kranten hem bewierookt hebben, dat hij als een groot man beschouwd wordt, en gedwongen is, zijn armoe te verhullen voor zijn omgeving, dat hij er zelfs met zijn vriend Mirabeau niet over spreken durft. „U bent tegenover mij uiterst onrechtvaardig” zegt hij. „Ondanks al mijn vijanden, heb ik

me een plaats als schrijver weten te verwerven onder de patriotten en mannen van karakter. De indruk die mijn werk heeft gemaakt heeft al mijn schuldeischers op me doen afkomen en niets hebben ze me overgelaten. Het is nu den tijd dat u renten ontvangt, stuur me zes louis. Ik zal van dit oogenblik van roem gebruik maken om me in de meubeltjes te zetten, ten einde me te kunnen laten inschrijven in een district. Zult u de wreedheid hebben me een bed en een paar lakens te weigeren? Ik ben zonder hebben of houden, zonder familie. Heb ik dan geen vader of moeder meer? Gedurende zes jaar heb ik nauwelijks genoeg gehad”. Zoo klaagt hij ver-

MIRABEAU

der en zegt later: „En dan te denken, dat heel mijn geluk afhangt van een domicilie, dat, als ik dat gehad had, ik reeds president, of leider van een district, vertegenwoordiger van de Commune van Parijs zou zijn, in plaats van slechts een „opgemerkt schrijver” Het is me makkelijker geweest een revolutie te doen oplaaien en heel Frankrijk omver te gooien, dan van mijn vader eens en voor altijd 50 louis te krijgen. Wat zijt ge voor een man? Ge hebt me niet alleen nooit willen kennen, ge hebt me ook eeuwig belasterd, altijd een verloren zoon genoemd, een verkwister en nooit ben ik dat geweest”. Zoo gaat de jammerlijke bedelbrief van den beroemden pamphletist door, tot hij eindigt met: „Ik heb een naam in Parijs, men raadpleegt mij over gewichtige zaken, men noodigt me aan diners . . . en mij ontbreekt een domicilie. Ik smeed u, help me, stuur me zes louis voor een bed”. Voor vader Desmoulins echter was Camille een verlorene.

Door de deftige notabelen werd hij beklaagd met zulk een zoon. De wilde brochures kwamen hem, ver van het kokende Parijs, voor als een afschuwelijke oproep tot massamoord. Vader Desmoulins gaf op de klaagbrieven van zijn zoon maar liever geen antwoord. Toch heeft hij zich eindelijk laten vermurwen en zijn zoon het geld gestuurd, waarmee deze zich werkelijk is gaan vestigen en het blad „Révolutions de France en de Brabant” stichtte, het meest opzienbarende blad, dat de Fransche Revolutie gekend heeft. ☼ Deze geweldige, woeste oproerkraaiër, die zoo trotsch op zijn succes is, deze schrikaanjagende revolutiemans, vindt op zijn weg naar roem een macht die onweerstaanbaar is: een klein blond meisje. ☼ Bij toeval hadden ze elkaar al eens ontmoet. Zijn vriend Fréron had hem gebracht bij de familie Duplessis en Camille was daar zoo nu en dan aan huis blijven komen. Mijnheer Duplessis was een werkmanszoon, die zich had opgewerkt tot ambtenaar bij de financiën, een burger, die erg aan geld was gehecht, doch zonder zich op rijkdom te laten voorstaan en van gastvrijen aard; zijn vrouw was jong, knap, van een prettig humeur en zonder veel plichtplegingen; de twee meisjes Annette en Lucile leken verstandig en toegewijd. Zondags ging de familie graag naar Bourg-la-Reine, waar de Duplessis een buiten hadden en Fréron en Camille werden daar vaak meegevraagd. Bij zulk een gelegenheid werd Camille op Lucile verliefd. ☼ Maar hij zag den toestand somber in. Hij was arm, zij rijk; zij was mooi, aanbiddelijk mooi, hij zag er geelzuchtig uit, had leelijke, harde gelaats-trekken, en dat onmiskenbare teeken op zijn gezicht, hetwelk de misère er op drukt. Maar hij houdt van haar, trekt de stoute schoenen aan om haar zijn liefde te verklaren en krijgt het welsprekende antwoord op liefdesverklaringen uit die dagen: zij slaat de oogen neer en bloost. Vader Duplessis vond echter, dat een arme schrijver zonder toekomst geen partij voor zijn dochter was. Moeder Duplessis echter was op de hand van Lucile. Na eenigen tijd wordt toch de toestemming aan den koppigen vader ontrukkt, tegen het einde van het jaar 1790. ☼ Lucile kreeg 100000 frank bruidsschat mee en Camille was een man in bonis. ☼ Door de liefde voor Lucile is het geweld in Camille geknot. Zijn blad verschijnt nog, maar heeft niet meer dien opzweependen toon. Een grappenmaker merkt op: „Je slaapt, Camille en Parijs is weer slaaf” Camille slaapt niet, hij is alleen maar tot over zijn ooren verliefd op zijn mooie vrouwtje en zij vervult zijn heele bestaan. 's Zomers trekken ze naar Bourg-la-Reine, en leven daar een idealistisch landleventje, dat ons op de meest romantische wijze door historici beschreven wordt. Fréron is er geregeld te gast, Lucile verzorgt er het pluimvee en werkt voor haar plezier in den tuin, de mannen plagen haar en stoeien met haar. Ieder heeft een bijnaam gekregen. Camille naar zijn kleine stottergebrek Hon-hon, moeder Duplessis Daronne, wat zooveel beteekent als de bazin, Fréron Bouli-boula, Lucile Loulou of Poule à Crachan, naar een kip, die in het dorpje Crachan door Camille en Lucile verdedigd is tegen een haan. Ze kregen van vader Duplessis een eigen huisje op het landgoed. ☼ Gedurende het geheele jaar 1791 leeft Camille in den zevenden hemel. Hij schrijft later: „Ik wil maar één ding over mijn vrouw zeggen: ik heb altijd geloofd aan de onsterfelijkheid van de ziel, maar mijn huwelijk is zoo gelukkig, dat ik geloofde mijn beloning op aarde reeds verdiend te

hebben”. In den zomer van 1791 houdt hij zelfs op met zijn blad. Wat kunnen hem vaderland en revolutie nog schelen, dezen door de liefde getemden geweldenaar en opruier. Hij denkt er over weer bij de balie te gaan. Het geluk wordt verhoogd door de geboorte van een zoon. Camille heeft geen ander verlangen, dan rustig en prettig voor zijn gezin te leven. ☼ Maar het noodlot wilde het anders. Danton werd minister en zocht hem aan als secretaris-generaal van de kanselarij. En Camille was te ijdel om deze eer af te slaan. Zijn vader hoont hij nog eens in een brief, waarin hij schrijft: „Ondanks al uwe voorspellingen, dat ik het tot niets zou brengen, sta ik op een der hoogste sporten, die er op de maatschappelijke ladder te bereiken zijn Het kringetje uwer kennissen te Guise, zoo vol nijd en haat en kleine hartstochtjes, zal nu wel met me geuren”. ☼ Doch zijn glorie duurde maar kort. De woesteling, die eens mede de revolutie deed ontketenen, was voorbeschikt er zelf het slachtoffer van te worden, ook al had een mooie

en lieve vrouw hem zoo veranderd, dat hij in staat was tot deugd en zelfopoffering en liefde. Toen het verder ging moet hij zelf ook gevoeld hebben, dat het ging om zijn leven. Hij trad nog een keer naar voren tijdens de terreur, tartte het schavot, om Robespierre aan te vallen. Toen op zekerden dag zijn vriend Bruire bij hem middagmaalde verborg deze de gevaren waarin hij leefde niet, maar Lucile, trotsch op haar echtgenoot, zegt dan: „Laat hem zijn gang maar gaan en zijn zending ten einde brengen; hij moet het vaderland redden”. Dan geeft Camille zijn vrouw een hand en zijn zoontje dat op haar schoot zit een zoen en antwoordt wijsgeerig: „Edamus et bibamus, cras enim moriemur”. ☼ Zoo nu en dan wordt ook Lucile door angst bevangen en wenscht ze dat meer vrienden Camille zullen omringen, verlangt ze naar Fréron, die sedert acht maanden Toulon belegert en roept ze uit: „Kom terug, Fréron, met alle oude vrienden, we hebben behoefte aan jou, ik lach niet meer, ik ben niet meer vroolijk, ik raak mijn piano niet meer aan, ik droom niet meer, ik ben maar een machine kom terug, zoo gauw mogelijk”. ☼ Den zosten Maart 1794 kwam het einde. Dien dag ontving Desmoulins

het bericht van het overlijden zijner moeder uit Guise, hij is onder den indruk daarvan en droomt van het stille groote huis, waar zijn opvoeding zoo rustig begon. Zijn vrouw en zoontje rustten wat in de slaapkamer er naast. Plotseling is de gecadenseerde stap van een patrouille op de trap verneembaar. Camille loopt naar zijn vrouw en zegt: „Ze komen me gevangen nemen”. Zijn vrouw omhelst hem. Hij maakt zich uit de omhelzing los, gaat naar de wieg van zijn zoontje, geeft hem een laatsten kus en gaat zelf de patrouille de deur openen. ☼ 5 April 1794 stierf Camille Desmoulins onder de toejuichingen van het volk, dat hij zoo vereerd had. Acht dagen later volgde Lucile hem op het schavot.

AECHMEA FULGENS

DEZE opmerkelijke plant hoort thuis in Brazilië. 't Is een lid van de zéér uitgebreide familie der Bromeliaceae, en van Aechmea alleen zijn al meer dan 100 soorten bekend! ☼ Daar in Brazilië, in de oerwouden, zijn dus de Aechmeae te vinden. Sommige soorten groeien laag, geheel in de schaduw; andere, die wat meer

Foto van Tubergen

AECHMEA FULGENS VAR. DISCOLOR

licht nodig hebben, boven in de boomen. Want de Bromeliaceae groeien meestal epifytisch, dus óp een ander gewas, evenals de Orchidee. Veel voedingsstoffen zullen er niet zitten in het mengsel van halfvergane boombast, stof en mos, dat zij daar vinden. De warm-vochtige temperatuur is een belangrijk ding bij deze groeiwijze. ☞ Bij het kweken van Aechmeae zullen wij nu zoowel den voedingsbodem als de tropische atmosfeer moeten zien te naderen, willen wij succes hebben; en daarom is zoo'n plant niet zoo gemakkelijk voor iedereen te kweken als b. v. Billbergia nutans, de bekende „Zentralheizungs-pflanze". ☞ Het ideale grondmengsel voor Aechmea (en voor Bromeliaceae in 't algemeen) is: fijn geplukt sphagnum-mos, oude grove blaadaarde, scherp rivierzand en fijne stukjes houtskool door-eengemengd. Dus niet bepaald „zware grond", maar dien heeft de op de boomen levende Aechmea ook volstrekt niet nodig! ☞ Daarbij een pot, die meer breed dan hoog is, en zeer hoog gedraineerd. 't Gevolg is natuurlijk, dat het water snel wegloopt en daar dienen we rekening mede te houden, want het mag natuurlijk niet voorkomen, dat de plant in den rusttijd (winter) kurkdroog komt te staan! De goede wintertemperatuur is 50—60 gr. Fahrenheit. ☞ Maar 's zomers is het noodzakelijk om goed en zelfs rijkelijk te begieten, vooral als de stengels zichtbaar worden. De planten zullen het in de kas 's zomers niet licht te warm krijgen; als we maar zorgen voor flinke begieting en vooral vochtige atmosfeer. ☞ Het is vrijwel zeker, dat in het oerwoud zoo'n Aechmea nooit in de volle zon groeit. Dus zorgen we ook hier voor goed licht, maar steeds min of meer beschadwd. In de felle zon zal er van een Aechmea niets terecht komen! ☞ Wie niet houdt van een tropisch gewas in pot, kan een Aechmea heel goed in een kurkenmandje houden, of met ijzerdraad de planten tegen een stuk boomvarenstam vastmaken. ☞ Evenals verschillende andere Bromeliaceae heeft Aechmea de eigenaardigheid, zijscheuten te maken, waarvan de sterkste bloeien gaat, en niet de hoofdplant. Wij doen verstandig met die zijscheuten

met een scherp mes van de hoofdplant af te snijden, zoodra zij groot genoeg zijn, en ze dan in de schaduw in turfmoelm bij een vochtig-warme temperatuur te houden tot ze geworteld zijn. Dan gaan ze in pot of mandje, in het reeds beschreven grondmengsel, en zullen op hun beurt weer zijloten gaan maken. 't Is wel het beste, na het afsnijden van de moederplant de zijscheuten te laten opdrogen op de wondplek, en er wat houtskoolpoeder over te strooien totdat de wonde droog is. ☞ De op blz. 356 afgebeelde Aechmea is een variëteit van de gewone Aechmea fulgens, namelijk Aechm. fulgens var. discolor, zoo genoemd omdat het blad tweekleurig is: de bovenkant olijfgroen, de onderzijde glanzend bruin: de bladeren zijn hard en leerachtig en aan de randen fijn getand. — De bloemstengel, die in het midden van den bladkoker te voorschijn komt, verdeelt zich aan den top in talloze koraalroode, broze twijgjes, die ieder eindigen in een felroode, bolvormige bes. Bij het verder ontwikkelen splijt de bes van boven open, om ruimte te geven aan de helder blauwe, toegevouwen bloemblaadjes. ☞ Als we de plant gedurende den bloeitijd wat koeler zetten en goed oppassen dat we de bloemen niet natspuiten, kunnen we er weken lang plezier van hebben; zij is een merkwaardige en interessante kamerplant! L.S.

Foto C. J. Steenberg

TOREN DER NED. HERV. KERK TE SPIJKENISSE (± 1520)

LANGS EENZAME WEGEN

ER waren ernstige bezwaren aan het huishoudelijk Departement van Financiën. ☞ „Een zomerreis, lieve kind, dat zal

van het jaar niet gaan". ☞

„Maar we hoeven toch niet zoo ver te gaan. Als we er maar eventjes uit komen. Ik heb zoo'n verlangen om weide en koeien, water en boomen te zien. Dat hoeft toch niet zooveel te kosten!" ☞

„Midden in het reisseizoen?" ☞ „We behoeven toch niet precies daarheen te gaan waar iedereen heen gaat. Er zijn mooie plekjes genoeg". ☞

„Bij voorbeeld?" ☞

„Nu, ergens

waar je vast geen last zult hebben van vreemdelingen of vacantiereizigers, dat zijn b. v. de Zuid-Hollandsche en Zeeuwsche eilanden". ☞ „De eilanden? Maar kind, hoe

van het jaar niet gaan". ☞

„Maar we hoeven toch niet zoo ver te gaan. Als we er maar eventjes uit komen. Ik heb zoo'n verlangen om weide en koeien, water en boomen te zien. Dat hoeft toch niet zooveel te kosten!" ☞

„Midden in het reisseizoen?" ☞ „We behoeven toch niet precies daarheen te gaan waar iedereen heen gaat. Er zijn mooie plekjes genoeg". ☞

„Bij voorbeeld?" ☞

„Nu, ergens

waar je vast geen last zult hebben van vreemdelingen of vacantiereizigers, dat zijn b. v. de Zuid-Hollandsche en Zeeuwsche eilanden". ☞ „De eilanden? Maar kind, hoe

van het jaar niet gaan". ☞ „Maar we hoeven toch niet zoo ver te gaan. Als we er maar eventjes uit komen. Ik heb zoo'n verlangen om weide en koeien, water en boomen te zien. Dat hoeft toch niet zooveel te kosten!" ☞ „Midden in het reisseizoen?" ☞ „We behoeven toch niet precies daarheen te gaan waar iedereen heen gaat. Er zijn mooie plekjes genoeg". ☞ „Bij voorbeeld?" ☞ „Nu, ergens waar je vast geen last zult hebben van vreemdelingen of vacantiereizigers, dat zijn b. v. de Zuid-Hollandsche en Zeeuwsche eilanden". ☞ „De eilanden? Maar kind, hoe

OP DEN DIJK TE NIEUWENHOORN

waar je vast geen last zult hebben van vreemdelingen of vacantiereizigers, dat zijn b. v. de Zuid-Hollandsche en Zeeuwsche eilanden". ☞ „De eilanden? Maar kind, hoe

LANGS EENZAME WEGEN. NED. HERV. KERK TE ABBENBROEK (14DE-15DE EEUW)

kom je aan dat idee, daar is geloof ik niets te zien". ☼ „Als je zien kunt, is er overal wat te zien. Als je maar eenmaal buiten de huizenmassa bent. Zelfs als het regent of druilerig is, kan het nog mooi zijn buiten, met die wazige nevelen en aangrijpende melancholie". ☼ „Zoo, dus jij wilt voor je vacantiereis in den regen over de Zuid-Hollandsche eilanden gaan kuieren? Eigenaardig plezier". ☼ „Nu, regen is niet noodzakelijk. Ik wil met zon desnoods ook tevreden zijn. En kuieren vind ik ook niet zoo heel erg noodig. Als we eens op onze stalen paardjes klommen?" ☼ Het regende niet, maar even min overstraalde een prachtige zonneglans ons avontuur om de binnenlanden van Zuid-Holland te gaan ontdekken. Er stond een vrij stevige bries, dat merkten we aanstonds, toen we aan de overkant van Maassluis den weg te pakken hadden, die ons naar Blankenburg moest voeren. Over al dat vlakke land hadden de elementen vrij spel en we hadden dus al dadelijk een flinke trap om tegen den bollen wind op te komen. Zoo begon dus onze tocht met triomfantelijke „Zie je nu wel's" of afkeurende uitspraken als: „Zoo'n waanzinnig idee ook". Maar allengs kwamen we meer en meer onder den indruk van het imposante der zich

waaromheen soms een ijl toefje boomen, gestoffeerd! Een enkele arbeider die ons tegemoet fietste keek wat wantrouwend op naar die zwaarbepakte „steedschen" op zijn winderigen dijk. Die zag je hier niet elken dag, of het moest al zijn de handelsreiziger op zijn ronkende motorfiets. ☼ Het ging er nu om, het water over te steken. Of we wachten wilden op de boot uit Vlaardingen? ☼ „Duurt dat nog lang?". ☼ „Ja, dat zal nog wel een paar uur duren". ☼ „Kunnen we niet overgezet worden?" ☼ „Jawel. Dat zal wel gaan. De veerman woont in Blankenburg. Daar, dat gindsche huisje aan den dijk". ☼ Het was plezierig dobberen op het onstuimige water van de Nieuwe Maas, tegen welker kanten dikke dotten vuilgeel schuim opwoeien. Onze roeier had het niet gemakkelijk met zijn zwaargeladen „pieremegoggel" maar hij koerste ons toch behouden en wel naar den overkant, waar het uitladen der fietsen nog een kunststuk op zich zelf bleek. ☼ Voor ons lag Heenvliet schilderachtig tusschen groen en bouwland. De soort van kreek, waar wij doorheen gekomen waren, is een overblijfsel der Bernisse, eens een breed water, dat Voorne en Putten van elkaar scheidde, doch dat reeds lang vrijwel is dichtgeslibd. Heenvliet is een

vrij aanzienlijk dorp, dat getuigt van een welvarend verleden, met zijn mooie marktplein, dat nog haast geheel zijn 17de eeuwse karakter behouden heeft. We verwachten haast, dat straks uit die oude huisjes een zeventiende eeuwse Hollander met pofbroek en gouwenaar naar buiten zou treden. De schilderachtige ruïne van het kasteel Ravestein, een van het drietal aanzienlijke kasteelen, dat vroeger in deze omgeving gestaan heeft, geeft nog een speciale bekoring aan het plaatsje. In de kerkers van dit kasteel heeft ten tijde van den 80 jarigen oorlog pastoor Merula moeten zuchten, alvorens hij wegens zijn ketterische gevoelens ter dood gebracht werd. ☼ Het is een verkwikking, na al dat grasland hier weer eens koren- en aardappel-akkers te zien. Jam-

DORPSGEZICHT VAN SPIJKENISSE

mer, dat er niet wat meer zon is. Het wat ernstig landschap heeft behoefte aan den glimlach van een zonnestraal. Het nabijgelegen Geervliet moet een der oudste heerlijkheden van Holland zijn geweest en werd reeds omstreeks het jaar 1000 genoemd. Van de vroeger zoo aanzienlijke stad met haar poorten en wallen is de plaats vervallen tot een stille plattelandsgemeente. De mooie oude kerk is dan ook niet in verhouding tot het kleine plaatsje en wordt gedeeltelijk als bergplaats gebruikt. Toch, vertelde ons de fietsenhersteller die een lekke band repareerde, bezat zij een bezienswaardigheid, waarop we dus, wachtende tot de reparatie verricht zou zijn, een bezoek gingen brengen aan de graf tombe van Heer Nicolaas van Putten, die daar aan de zijde van zijn gemalin ter ruste is gelegd. Dit roerende grafschrift liet hij voor zijn gade vervaardigen: „Aleid, die een spiegel en een bloem der zeden en een moeder der eere onder de menschen was, ligt nu in dit graf. Ik bid U, o Christus, dat zij Uwer deelachtig zij.” De grafsteen draagt het jaartal 1316, hetgeen er ten overvloede op duidt, dat deze kerk reeds in de dertiende eeuw of omstreeks het begin van de veertiende eeuw gebouwd moet zijn. Ook het aardige raadhuis met zijn laten Renaissance-gevel herinnert nog aan vergane grootheid. Het is dan ook geen wonder, dat door de dichtslibbing van de Bernisse de bestaansmogelijkheden voor de stad te loor gingen. Men ziet in het smalle stroompje onmogelijk meer het breede vaarwater, waar eens een Spaansche vloot een veilige ligplaats zocht. Tevergeefs echter. De Watergeuzen ontdekten de ligplaats en boorden de vloot in den grond. ☒ Om van Geervliet naar Hellevoetsluis te komen meenden we het beste te doen met over Spijkenisse en Zuidland te rijden. Achteraf hadden wij spijt, dat we maar niet liever den lommerijken weg van

Brielle over Nieuwenhoorn gekozen hadden. Maar we waren nu eenmaal opweg en besloten dus maar verder te gaan. Ook hier weer overal vruchtbaar polderland. De streek getuigt van welvarendheid — al zullen de moeilijke crisisjaren ook hier de bewoners niet onberoerd laten. Spijkenisse (spreek uit Spiekenisse) bezit evenals Geervliet, een kerk, die reeds lang niet meer in verhouding staat tot 't ziental der gemeente. Een weelderige klimop, die tegen de muren omhoog klimt, herbergt een kwetterende en vechtende musschenfamilie, mogelijk de grootste gemeente, die de kerk huisvest. Men ziet het al dezen plaatsjes aan, dat zij in beteekenis sterk zijn achteruit gegaan. Geervliet, Heenvliet en den Briel waren steden van beteekenis omstreeks de 16de en 17de eeuw; zij lagen aan drukbevaren vaarwater en vormden den toegang tot Rotterdam en Dordrecht. Het valt dus niet te verwonderen, dat het verlies van den Briel voor Alva

Foto C. J. Steenbergh

LANGS EENZAME WEGEN. DE WESTKADE TE HELLEVOETSLUIS

een slag van beteekenis was. Ook de kasteelen, die hier in de omgeving gelegen hebben, duiden op de groote beteekenis van deze streek in vroeger tijden. ☒ Een stevig uurtje fietsen tegen den wind op, bracht ons van Spijkenisse over Zuidland naar Hellevoetsluis. Langs den weg was weinig anders te zien, dan het vette en sloome vee in de weiden, dat van „geen polslag des tijds” weet, of behoeft te weten, alvorens het goedgunstig zijn biefstukken en rollades afstaat aan de tafel van den grootstedeling. Een beeld van vrede en welvaart; een beeld ook van ernst en traagheid. Het dorp Zuidland bood ook al weinig merkwaardigs. We waren het door, voor we het wisten; alleen karakteriseerden de uitlatingen der straatjeugd, dat men aan bezoeken van vreemdelingen in het rustige Puttensche dorp niet gewend was.— Ook Zuidland en Abbebroek, dat men van eerstgenoemde plaats uit gemakkelijk bereikt, zijn dorpen met een eerwaardig verleden, gelegen aan de eens zoo drukbevaren Bernisse.

Foto C. J. Steenbergh

PLEINTJE BIJ DE UIT 1661 DATEERENDE NED. HERV. KERK TE HELLEVOETSLUIS

Veel banaals heeft met de intrede van den nieuwen tijd hier zijn intrede gedaan. Namaak trapgeveltjes wekken onze verontwaardiging. Wel treft het ons, dat de kerken in al deze plaatsen het zelfde 14de eeuwse karakter vertoonen, een bewijs, hoe omstreeks het einde der Middeleeuwen deze gansche streek in opkomst was en ieder plaatsje zich concentreerde om zijn kerk. ☼ Bij een volgende kromming van den weg — hè, eindelijk eens wind in den rug — bereikten we het Voornsche kanaal en weldra Hellevoetsluis. Weinig plaatsen in ons land hebben op ons zulk een hopeloos saai indruk gemaakt. Uit het midden der voorgaande eeuw stammen enkele groote, doch volkomen karakterlooze huizen, waar de notabelen, die met de marine-werf iets uitstaande hadden, gewoond hebben. De aanleg van het kaarsrechte kanaal, waardoor de schepen van zee uit rechtstreeks over de Nieuwe Maas Rotterdam konden bereiken, bracht hier heel wat vertier; de aanleg van den Nieuwen Waterweg is Hellevoetsluis zeker niet ten goede gekomen. Hier en daar herinneren wat oude geveltjes nog aan het feit, dat Hellevoetsluis eenmaal een sterke oorlogshaven was, van waaruit de vloten van de Ruyter menigmaal zijn uitgelopen. En vertrok niet onze Prins-Stadhouder Willem III van hier

naar Engeland om er als koning de scepter te zwaaien over een volk, dat hem door zijn huwelijk met een Engelsche prinses de koningskroon had aangeboden? ☼ Het stadje is doorsneden door binnenhavens en biedt, met uitzondering der marine-werf, weinig bezienswaardigs. Een menigte sluizen in het kanaal deed ons

zoeken naar de herkomst van den naam, zonder succes evenwel. „Hier ga ik vast mijn pensioen niet verteren”, meende mijn metgezel en dit leek mij een lofwaardig voorname. Maar één attractie bezit de plaats toch wel, het heerlijk vrije uitzicht over het breede water, waarvan ge slechts ternauwernood den overkant kunt zien. ☼ Onze fietsen, met de zware bepakking van onze rugzakken, proviand en thermosflesschen wekten de algemeene bewondering van de Hellevoetsche jeugd, die gezellig in een kring om ons heen kwam staan en ons haar goed- en afkeuring niet onthield. Vooral de stafkaart in een mica-ruitje voor op een der fietsen bevestigd, deelde in de algemeene bewondering. „Zeker lui, die op een wereldreis zijn”, was de algemeene opinie, waarmee we niet weinig gecoeffeerd waren. ☼ Daar we nog flink wat tijd over hadden voor de stoomboot naar Middelharnis ons oppikte en de banaliteit van Hellevoetsluis ons afstootte, trachtten we nog over den breeden, door olmen overschaduwden Rijksweg Nieuwenhoorn te bereiken. Ook hier weer links en rechts van den weg polderland en vruchtbare akkers en weilanden. Nieuw-Helvoet toonde zijn hoogen toren, in stijl, althans wat betreft het pyramidevormige punt dak, met de andere kerken van deze eilanden overeenstemmend. Het is, of in deze torens het gedrukte, massieve, zich moeizaam uit den zwaren grond omhoog worstelende, tot uiting komt, in tegenstelling tot de vriendelijke, slanke torenspitsen, die elders het landschap

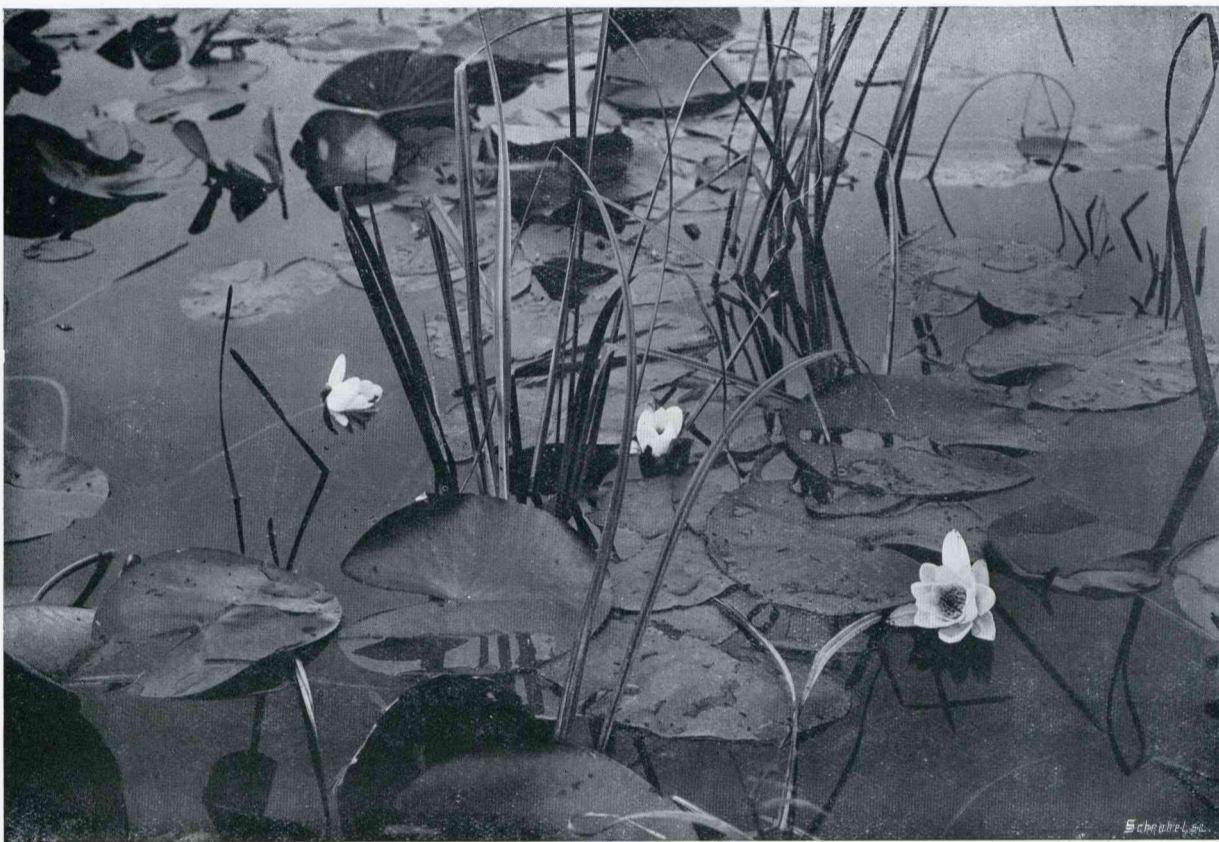
stoffereen. ☼ Nieuwenhoorn is een welvarend dorp. Van den straatweg af genoten we een aardig kijkje op de in het groen verscholen liggende kerk, met zijn wat gedrongen, overigens hetzelfde type vertoonenden toren. Een eind er buiten is hier een lange brug geslagen over het Voornsche kanaal. Overigens namen wij ook van Nieuwenhoorn een weinig romantischen indruk mede, zoodat wij er ons al niet meer over verbaasden, dat men ook hier de vreemdelingen als curiositeiten bekeek en ons nog lang het geklepper der hollende klompjes en het nijdig geblaf van een paar honden naklonk. M. V.

DE HUT IN DE OVERSTROOMING

(Vervolg en slot van bladz. 351)

MET zijn voeten in een golf van konijnen — want de kleine dieren schenen allen angst voor hem te hebben verloren — zette Jackson zich op een kist neer en stak zijn pijp aan, terwijl Brannigan, zich over zijn legerstede op de tafel heenbuigend, probeerde ze met beschuit te voederen. De konijntjes wilden er niets van weten, maar de hinden, begeerig en jaloersch, kwamen dadelijk sierlijk aanhuppelen om de vriendelijkheid en de lekkernijen voor

zich op te eischen. ☼ Het duurde niet lang of de atmosfeer was ondraagelijk heet geworden door de warmte van de kachel en de dampen van de over-talrijke dieren. Op de manier van jagers in de oerwouden verdroegen de beide mannen het tot ze geen adem meer konden halen. Toen ging Jackson naar het kleine ven-

DE JULI-TOOI ONZER SLOOTEN EN PLASSEN

ster — dat er vast ingezet was — en wong het met behulp van zijn bijl met kozijn en al uit den muur. Hij vulde zijn longen met frissche lucht, ging een paar stappen achteruit, ijld er weer heen en stak zijn hoofd door de opening om beter te kunnen kijken. ☼ „Hij is door!” riep hij uit. „Het water daalt snel!” ☼ „Dat zal ons heel wat last besparen” zei Brannigan met een zucht van verlichting. ☼ Tegen den middag was het water verdwenen en daarmee ook de beren, de wilde kat en de lynx. Na nog een uur te hebben gewacht, zoodat de hongerige dieren een eind uit den weg waren, opende Jackson de deur en joeg de konijnen er uit. In den beginne weigerden ze beslist om weg te gaan, zoodat hij ze bij de ooren moest pakken en ze eruit gooien. Maar even later scheen ze een signaal te hebben bereikt, dat de kust veilig was en hun vijanden verdwenen. Toen liepen ze alle naar de deur, maar op hun dooie gemak en als spoedig sprongen zij in alle richtingen in de bosschen weg. Het laatste en zonder hun omgeving verder een blik waardig te keuren stapten de twee hinden de deur uit. ☼ „Ik laat me hangen als de kamer er niet eenzaam uitziet zonder ze!” mompelde Brannigan. ☼ „Vind je?” Men kan wel merken, dat zij den boel niet behoeft te redderen” bromde Jackson. „Als je weer zoo een gezellig avondje organiseert, Tom, zeg ik je den dienst op”. ☼ De lentewind, zacht en geurig uit de dennebosschen, blies door de hut van de open deur naar het open raam en een zwartkopmees zong zijn ragfijn liedje in den ahorn